

SUCCESS KEY TEST SERIES

X- Semi English

(Unit Test-4 Marathi (semi) Ch- 16 to 20)

मराठी -

DATE:

TIME: 2 तास

MARKS: 40

SEAT NO:

--	--	--	--	--	--	--

विभाग १ - गदय

प्र. १ उता-याच्या आधारे दिलेल्या सूचनेनुसार कृती करा (गद्य)

A1) वाक्य पूर्ण करा.

2

1) सोनाली फार वाह्यातपणा करु लागली,

2) सुरुवातीला रूपालीचं आणि सोनालीचं मुळीच पटेना,

सुरुवातीला रूपालीचं आणि सोनालीचं मुळीच पटेना. रूपाली सोनालीवर भुंकायची आणि सोनालीही फिसकून अंगावर जायची. तीन चार दिवस हा प्रकार चालू होता; पण चार दिवसानंतर दोघींचीही गटी जमली. मग एकत्र बसाण, झोपणं सुरु झाल. हिंडताना रूपाली पुढे व सोनाली मागे. रूपाली सीनियर असल्यामुळे तो मान तिचाच होता. पुढे तर दोघींना एकमेकींचा इतका लळा लागला, की त्यांचं जेवणही एकत्र होऊ लागलं आणि रूपालीप्रमाणे सोनालीही माझ्याजवळ माझ्या पायथ्याशी झोपू लागली.

झोपायची वेळ झाली, की सोनाली उडी मारून बिछान्यात शिरे; पण चटकन झोपी जायचा तिचा स्वभावच नव्हता. बिछान्यात आली, की ती माझं तोंड चाटू लागे, मग केस चाटे. पंजान माझे केस विस्कटून टाकी. कधी ती अन् रूपाली यांची दंगामस्ती माझ्याच बिछान्यात चालायची. दोघीही बिछान्यात चकक नाचत, कुदत, थकल्यादमल्या, की दोघीही आपापली जागा पकडून झोपायला येत. फुस्स करून रूपा अंग टाकी आणि झोपी जाई; पण सोनालीला मात्र अशी झोप येत नसे. लहान मुलासारखं तिला मला थोपटून झोपवावं लागे. तेव्हा कुठे बाईसाहेब झोपत. ती झोपे तीही एखाद्या लहान मुलासारखी अस्ताव्यस्त. झोपेत बाईसाहेब लोक्तही भरपूर. शेवटी त्या दोघींच्या मध्ये मलाच झोपायला पुरेशी जागा मिळत नसे.

सोनाली आणि रूपाली लहान होत्या तोपर्यंत रूपालीच अंगापिंडानं मोठी होती. वयानं तर ती सोनालीपेक्षा चांगली सात दिवसांनी मोठी. त्यामुळे ती सोनालीवर ताईगिरी करी. सोनालीवर गुरगुरे, तिला दमात घेई. सोनाली बिचारी गरीब. रूपाली तिच्यावर गुरगुरली, की बापडी कोपऱ्यात जाऊन निमूट बसे.

पण दोघी वाढू लागल्या आणि सारं दृश्यच बदललं. रूपाली लहानखुरी राहिली आणि सोना बघता बघता तिच्या दुप्पट-चौपट झाली. ती रूपालीला सहज तोंडात उचलून धरी; पण सोनालीचे दात कधी रूपालीला लागले नाहीत. रूपालीने मात्र आपला ताईपणा शेवटपर्यंत सोडला नाही. सोनाली फार वाह्यातपणा करु लागली, की रूपाली गुरुं करून दटावीत असे.

A2) तुलना करा.

2

सोनाली आणि रूपाली

A3) i) समानार्थी शब्द लिहा.

1

1) पायथा -

2) गटी -

ii) गटात न बसणारा शब्द ओळखा.

1

1) वाघीण, सिंहीण, हत्तीण, बदक

2) जेवण, व्याख्यान, घास, भूक

रूपाली व सोनाली यांच्यात निर्माण झालेल्या दोस्तीचे स्वरूप लिहा.

विभाग २ - पदय

प्र. २ (अ) खालील पद्याच्या आधारे दिलेल्या सूचनेनुसार कृती करा. (पद्य)

A1) जोड्या लावा.

कवितेतील संदर्भ आणि स्पष्टीकरण यांच्या जोड्या लावा.

'अ' गट		'ब' गट	
i.	मळवाट	अ.	अन्यायाविरुद्ध आवाज उठवून शकणारा समाज
ii.	खाचखळगे	ब.	पारंपरिक वाट
iii.	मूक समाज	क.	अडचणी, कठीण परिस्थिती

तू निघालास तेव्हा काळोखाचं राज्य होतं.

सूर्यफुलांनी पाठ फिरविली होती.

मळवाटेने जायचे नाकारलेस तेव्हा

खाचखळग्यांनी तुझे स्वागत केले.

तू झालास परिस्थितीवर स्वार

आणि घडविलास नवा इतिहास

तू झालास मूक समाजाचा नायक

आणि जागा केलास उभा बहिष्कृत भारत.

तू फुंकलेस रणशिंग अगाध जानाच्या बळावर

तू तोडल्यास गुलामांच्या पायांतल्या बेड्या

आणि केलेस उभे चवदार तळ्याच्या काठावर

युद्धात जवानांना उभे करावे तसे.

तुझे शब्द जसे की

महाकाव्ये तुझ्या पायाजवळ गळून पडावीत

तुझा संघर्ष असा की

काठ्यांच्या संगिनी व्हाव्यात.

तुझ्या डरकाळीने हादरलं आकाश; डचमळली पृथ्वी

आणि बघता बघता चवदार तळ्याला आग लागली.

आज पन्नास वर्षांनी अनुभवतोय

सूर्यफुले तुझा ध्यास घेतायत

बिगूल प्रतीक्षा करतोय

चवदार तळ्याचं पाणी, तेही आता थंड झालंय.

A2) i) योग्य पर्याय निवडून वाक्य पूर्ण करा.

1) खाचखळग्यांनी तुझे

अ. धिक्कार केला ब. आंजाराले - गोजांरले

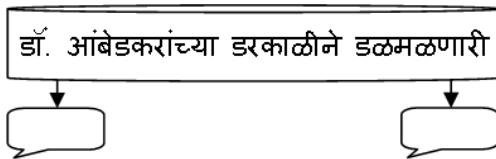
क. स्वागत केले ड. अवमान केला

2) तू निघालास तेव्हा

अ. प्रकाशाचं राज्य होतं ब. धुक्याचं राज्य होतं

क. पहाटेचं राज्य होतं ड. काळोखाचं राज्य होतं

ii) आकृतिबंध पूर्ण करा.

A3) काव्यसोदर्दय.

2

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे कवितेतून जाणवलेले कर्तृत्व तुमच्या शब्दांत लिहा.

A4) अभिव्यक्ती

2

अगाध जानाच्या बळावर डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी केलेले कार्य तुमच्या शब्दांत थोडक्यात लिहा.

(आ) प्रस्तुत कवितेचे पुढील कृतिनिहाय रसग्रहण करा

(4)

'तुझे शब्द जसे की
महाकाव्ये तुझ्या पायाजवळ गळून पडावीत
तुझा संघर्ष असा की
काठ्यांच्या संगिनी व्हाव्यात.'

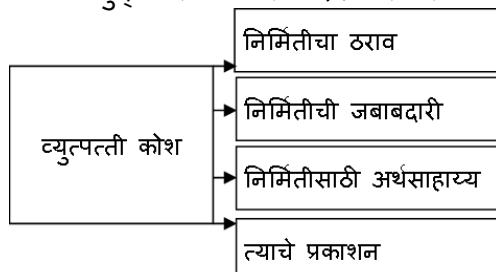
विभाग 3 - स्थलवाचन

प्र. ३ खालील कोणत्याही एक कृती सोडवा.

(3)

- 1) टिपा लिहा.
व्युत्पत्ती कोशाचे कार्य

- 2) खालील मुद्द्यावर एक परिच्छेद तयार करा.

विभाग 4 - भाषा अध्ययन (व्याकरण)

प्र. ४ (अ) व्याकरण घटकांवर आधारित कृती सोडवा.

- (१) समास -

(2)

खालील सामासिक शब्दांच्या विग्रह करून समास ओळखा.

सामासिक शब्द	विग्रह	समास
i) सप्तपदी
ii) घरजावई

- (२) वाक्यप्रचार -

(2)

खालील पादीतील वाक्यप्रचार वाक्यात योग्य ठिकाणी वापरून वाक्ये पुन्हा लिहा.

कंसातील वाक्यप्रचारांचा त्या खालील वाक्यात योग्य ठिकाणी वापर करून वाक्य पुन्हा लिहा.

(रुंजी घालणे, पेव फेटणे, व्यथित होणे)

i. लहानसहान अपयशाने दुःखी होणे अयोग्यच.

ii. गुजांख करीत अमर फुलांच्या अवतीभोवती फिरत असतात.

(आ) भाषिक घटकांवर आधारित कृती.

- 1) शब्दसंपत्ती -

(2)

खालील शब्दांमधून प्रत्ययघटित, उपसर्गघटित व अभ्यस्त शब्द वेगळे करून लिहा.
विज्ञान, गोडधोड, लढाई, वागणूक, भरधाव, किरकिर, उपवास, नातेवाईक

2) विरामचिन्हांचा योग्य वापर करा.

(1)

चुकीचे विरामचिन्ह ओळखून ते दुरुस्त करून पुन्हा लिहा.
नात्यांमध्ये स्वकीय परकीय असा भेदाभेद दिसतोच?

विभाग ५ - उपयोजित लेखन

प्र. ५ (1) खालील विषयावर पत्र लिहा.

(5)

खालील निवेदन वाचा व त्याखालील कृती सोडवा.

<p>● - - - - - - - - - - - - - - - ●</p> <p>खालील निवेदन वाचा व त्याखालील</p> <p>कार्यशाळा</p> <p>● - - - - - - - - - - - - - - - ●</p> <p>कृती सोडवा.</p> <p>विद्यार्थ्यांसाठी सुवर्णसंधी !!!</p> <p>उन्हाळ्याच्या सुद्धीमध्ये धमाल अनुभवा</p> <p>'ऋतूबंध' नाट्यअविष्कार' अकादमी</p> <p>आयोजित</p> <p>अभिनय व सूत्रसंचालन कार्यशाळा</p> <p>व</p> <p>कौतुक सोहळा</p>	<p>कौतुकसोहळा</p> <p>दि. २२ मे</p>
<p>स्थळ :-</p> <p>प्रबोधनकार ठाकरे मिनी थिएटर</p> <p>बोरीवली (प.)</p> <p>मुंबई - 400091</p>	
<p>दिनांक</p> <p>दि - १० मे ते २० मे.</p> <p>रोज सकाळी १० ते २.००</p>	
<p>प्रवेश शुल्क</p>	

- i. संस्थेचे नाव -
- ii. कार्यशाळा यांच्याकरिता आहे - ,
- iii. २२ मे रोजी हा सोहळा आहे -
- iv. वरील जाहिरातीत कोणते बदल करावेसे वाटतात ते लिहावे.

(2) बातमी लेखन

(5)

विषय:- तुमच्या विभागात संपन्न झालेल्या रक्तदान शिबिराची बातमी लिहा.

